

Funktionshindersråd 26 april 2021

Mötet hölls digitalt i Zoom kl. 13.00-16.00.

Deltagare

Funktionsrätt Sverige:

Gunilla Ekholm

Daniel Lee

Marie-Louise Luther

Jörgen Warberg

Berit Robrandt Ahlberg

Nätverket Unga för tillgänglighet (NUFT):

Freja Anckers

DHR

Karolina Celinska

SDR:

Åsa Henningsson

SRF:

Niklas Mattsson

Myndigheten för delaktighet (MFD):

Malin Ekman Aldén

Åsa Nordström

Ewa Preston (anteckningar)

1. Inledning med presentationsrunda

Malin Ekman Aldén hälsar välkomna och beskriver planerna för dagens möte. Vid en incheckningsrunda får alla deltagare berätta vad de förväntar sig av dagens möte.

2. Gemensam omvärldsbevakning

Mia Ahlgren, Funktionsrätt Sverige, redogör för EU-kommissionens nya strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Som första regional sammanslutning antog EU FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning år 2010. I mars 2021 antog EU-

kommissionen en strategi för det fortsatta arbetet. Strategin har åtta prioriteringsområden:

- Tillgänglighet
- Delaktighet
- Värdig (decent) levnadsstandard och independent living
- Lika tillgång och icke-diskriminering
- Globalt främja rättigheter
- Effektivt genomförande av strategin
- Föregå med gott exempel samt medvetenhet
- Styrning och mäta framsteg

Till strategin är så kallade flaggskeppsinitiativ samt en stor mängd aktiviteter och uppmaningar kopplade. Powerpointpresentationen i sin helhet bifogas minnesanteckningarna.

Rådet konstaterar att allergi inte räknas med som funktionsnedsättning i EU:s strategi. Men EU har ett projekt, New European Bauhaus, som kopplar ihop byggnads- och miljöfrågor som till exempel ren luft med tillgänglighet. Även Rådet för hållbara städer samt Agenda 2030 uppmärksammar detta.

En fråga ställs om det nämnda Disability card (funktionshinderskort) och hur det ska användas. Sverige har dock valt att inte tillämpa kortet. I Finland används kortet som ett certifikat för att få tillgång till bättre priser och andra möjligheter.

Åsa Nordström gör en snabb omvärldsspaning från MFD:s sida. Vid det förra mötet i januari presenterades uppföljningsrapporten som nu är publicerad. Syftet med denna genomgång är att väcka tankar inför den kommande diskussionen i smågrupper. Genomgången tar upp aktuella frågor såsom påskyndad digitalisering, brister i information under pandemin, längre väg till arbetsmarknaden, risk för försämrade studieresultat, effekter på vård, stöd och omsorg, barnrättsarbete och ökad psykisk ohälsa. Powerpointpresentationen i sin helhet bifogas minnesanteckningarna.

Därefter hålls diskussion i smågrupper utifrån frågeställningarna:

- Vilka trender eller förändringar ser ni i er omvärld när det gäller tillgänglighet i samhället och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.? Utifrån denna spaning, vilket fokus skulle MFD kunna ha framåt?

I storgrupp redogörs för vad som har sagts i smågrupperna och en diskussion tar vid. Nedan ges några exempel på vad som tas upp.

Insatser som borde vara på individuell basis och nivå har försvunnit, exempelvis rättigheter och bidrag. Bland annat finns det exempel på hur blinda nekas färdtjänst som en effekt av att det hanteras som kollektivtrafik och att det då inte görs en individuell bedömning. MFD har gjort en utredning om färdtjänsten nyligen och den visade på stora brister. Färdtjänst är viktigt för oberoende och självbestämmande och pandemin har slagit hårt mot taxinäringen.

Det digitala utanförskapet är stort för många och det gäller oavsett vilken funktionsnedsättning man har. Men digitaliseringen går inte att backa och vi måste använda digitala verktyg antingen vi vill eller inte. Därför behövs god utbildning för att inkludera fler. Alla bör till exempel få utbildning i hur man hanterar en smartphone. Men för många grupper kan det ändå vara bekymmersamt, exempelvis kan personer med stora kognitiva problem ha svårt att lära sig detta. Därför är det viktigt med individuella lösningar som exempelvis att en person kan vara ombud för sin make eller maka vad gäller band-id med mera, på samma sätt som för barn. Att det går att utveckla sådana alternativ har tydligt visat sig under pandemin, att vara ombud på apotek är ett exempel på detta. Detta är en viktig fråga att arbeta vidare med.

Samtidigt är den tekniska utvecklingen ofta positiv. Delaktigheten har förbättrats för många tack vare de digitala verktygen då det har blivit enklare att delta på lika villkor. En utmaning har dock varit att det har blivit svårare för organisationerna att värva och lära känna medlemmar. I projektet ”Äntligen” för unga med språkstörning, är det viktigt att träffas ansikte mot ansikte.

Det finns en stor vårdskuld. Det är viktigt att få igång vanlig vård, rehabilitering för exempelvis personer med kroniska sjukdomar. Samtidigt är det positivt att vissa vårdbesök kan göras digitalt. Det skulle vara fördelaktigt att ha ett gemensamt journalhanteringssystem för alla regioner. Det skulle också vara gynnsamt att kunna göra vissa provtagningar själv, såsom blodtryck och sedan kopplas till en läkare.

Det är särskilt barn och unga och svaga grupper som blir drabbade extra – alla får inte det stöd de behöver, i skola, på arbetsmarknad osv. De som hade det svårast innan blir ännu mer drabbade nu.

Under pandemin har det funnit andra brister, till exempel har information inte

varit tillgänglig. Det har varit svårt att hitta informationen, till exempel i olika pressmeddelanden, om lokala restriktioner osv.

3. Vår överenskommelse fyller snart 3 år – behöver den ses över?

Malin Ekman Aldén informerar om bakgrunden till överenskommelsen. Överenskommelsen fyller tre år och nu är det dags att se över den. Inom MFD:s verksamhet ska aktiv involvering finnas med i allt myndigheten gör. Funktionshindersrådet är en del av myndighetens styrning, men MFD har även ett insynsråd som ska ge goda råd till myndigheten samt ett kunskapsråd som är stöd i arbetet med kunskapsutveckling och mer kopplat till verksamheten.

Åsa Nordström redogör för innehållet i nuvarande överenskommelse om dialog mellan MFD och funktionshindersrörelsen. Powerpointpresentationen bifogas mötesanteckningarna.

Därefter hålls diskussion hålls i smågrupper utifrån frågeställningarna:

- Utifrån nuvarande överenskommelse, hur fungerar samrådet idag och vad skulle behöva förändras? Uppfylls syftena att aktivt involvera funktionshindersrörelsen i frågor som rör planering, genomförande och uppföljning av MFD:s verksamhet samt att gemensamt omvärldsbevaka? Finns det några delar i överenskommelsen som skulle behöva ses över?

I storgrupp redogörs för vad som har sagts i smågrupperna och en diskussion tar vid. Nedan ges några exempel på vad som tas upp.

Det upplevs vara mycket information och långa föredragningar på rådsmötena. Ibland hålls inte tiderna och därför hinner man inte med en diskussion efteråt. Det är viktigt med dialog och därför skulle man kunna dra ner på informationen och skicka den skriftligt i förväg istället.

Det skulle vara värdefullt att få återkoppling på hur den input som rådet lämnar förvaltas och vad den leder till.

För att kunna lämna input skulle det underlätta att få mer riktade frågor. Många projekt och strategier som presenteras för rådet är redan långt gångna eller klara och då kan det vara svårt att lämna input.

Förslagsvis skapas en arbetsgrupp som består av några personer från rådet och MFD som tittar på överenskommelsen och kommer med förslag som

sedan diskuteras på rådet.

Det är bra att mötesanteckningar även i fortsättningen skickas ut per mail och läggs upp på MFD:s webb. Gamla mötesanteckningar kommer att gallras.

5. Avslut

Malin Ekman Aldén informerar om att MFD ska göra en organisationsförändring och att det är viktigt att ha med frågan om hur rådet ska fungera i detta arbete. Slutligen uttrycker Malin att vi, trots att vi inte alltid tycker lika, är viktiga partners för att gemensamt driva funktionshindersfrågan framåt, både i Sverige och internationellt.

Mötet avslutas av Malin Ekman Aldén.